

כעורת
השם
יחברך

ספר

הערב רב

וכל המסתעף

חלק שמיני

על פי ספר הקדוש

עץ חיים

לרבינו האריז"ל

יוצא לאור בעזהש"ית על ידי

הוצאת "ועד גילוי פני הערב רב"

* * *

מנחם אב תשס"ד לפ"ק

עיה"ק ירושלים תובב"א

ספר "הערב רב"

וכל המסתעף

חלק שמיני

על פי ספר הקדוש עץ חיים להאר"ז

בו יבואר גודל ענין חיוב הלימוד ולחקור מעשי וענין ה"ערב רב", ואיך שצריכים ללחום נגדם, שמקלקלים את כל עם ישראל בכל העולם כולו, ועוקרים כל המצות שבתורתנו הקדושה, כמו שכתב הגאון הקדוש מווילנא זיע"א, שישנם חמשה מיני ערב רב, והם: ^(א) בעלי מחלוקת ובעלי לשון הרע, ^(ב) הרודפים אחר התאוה כמו זנות וכדומה, ^(ג) הרמאים שמראים עצמם כצדיקים ואין לבם שלם, ^(ד) הרודפים אחר הכבוד ובונים חרבות לעשות להם שם, ^(ה) הרודפים אחר הממוץ. והמחלוקת תחילה, כי המחלוקת כנגד כולם, והם נקראים "עמלקים", ואין בן דוד בא עד שיעברו מן העולם, ועליהם נאמר (דברים כה, יט): "תמחה את זכר עמלק" כמבואר בזוהר. (אדרת אליהו פרשת דברים)

גם יבואר בו השכר הגדול למי שעוסק להציל את עם ישראל מן הערב רב, ומעורר את הרבים שלא יפלו ברשתם ה"ו.

עוד יבואר, שהערב רב הם רמאים כנחשים ועקרבים, כמבואר בזוהר חדש וז"ל (זוהר חדש פרשת יתרו מאמר ז' ימי בראשית):

"אבל נחשים ועקרבים יש בו – ונחשין ועקרבין דילה אינון ערב רב".

עוד יבואר בו העונשים הגדולים אשר מענישים את האדם בזה ובבא, ושאין אדם יכול לשער עד כמה שיסבול בזה ובבא על זה שיעור את הערב רב, והפגם הגדול הנעשה על ידי אלו העוזרים להם, וגודל החיוב שמוטל על כל איש ואיש להיות בקי בהם בפרטותיהם ודקדוקיהם, כדי שלא יכשלו חס ושלום לבנות בתי עבודה זרה של דור הפלגה של ה'בה נבנה לנו עיר ומגדל וראשו בשמים ונעשה לנו שם' (בראשית יא, ד), כי בזה תלוי יסוד קדושת ישראל, ובו תלוי גם כן ביאת משיח בן דוד, כמו שגילה לנו רבינו חיים וויטאל זיע"א תלמיד האר"ז"ל בספרו הקדוש עץ חיים בהקדמתו.

ב הערב רב על פי ספר הקדוש עץ היום להארז"ל

בס"ד

הספר נדפס לזכות את הרבים
ונחלק בחנם לכל דורש ומבקש

הרשות נתונה לכל מי שברצונו להדפיס קטעים מספר זה או כל הספר בכל
לשון שהוא בכל מדינה ומדינה, כדי להרבות תורה ויראת שמים בעולם,
ולעורר לבות אחינו בני ישראל בתשובה שלימה

אם אתה רוצה לדעת מי הוא זה ואיזה הוא אשר מלאו לבו לעכב את
גאולתינו ופדות נפשינו רחמנא ליצלן, תלמוד בעיון בספר הזה.

במקום הקדמה

וְהִנֵּה מִה שֶׁפָּתַב בְּתַחֲלִיל דְּבָרָיו וְאַפִּילוּ כֹּל אֵינֹן
הַמְשַׁתְּדָּלִי בְּאוֹרֵייתָא כֹּל חֶסֶד דְּעַבְדֵי לְגַמְיֵיהוּ וְכוּ', עִם
הַיּוֹת שֶׁשֶׁטְטוּ מִבּוֹאֵר וּבִפְרֹט בּוֹזְמִינֵנו זֶה בַּעֲוֵ"ה אֲשֶׁר
הַתּוֹרָה נַעֲשִׂית קָרְדוּם לַחֲתוּךְ בַּה אֲצֵל קֶצֶת בַּעֲלֵי תּוֹרָה
אֲשֶׁר עִסְקִים בַּתּוֹרָה עַל מִנַּת לִקְבֹּל פֶּרֶם וְהַסְפָּקוֹת
יִתִירוֹת וְגַם לַהַיּוֹתָם מִכֻּלֵּל רֵאשִׁי יִשְׁבּוֹת וְדִינֵי
סַנְהֶדְרָאוֹת לַהַיּוֹת שְׁמֵם וְרִיחֵם נוֹדֵף בְּכֹל הָאָרֶץ וְדוֹמִיִּם
בַּמַּעֲשִׂיָּהֶם לְאֲנָשֵׁי דוֹר הַפְּלִגָּה הַבּוֹנִיִּם מַגְדֵּל וְרֵאשׁוּ
בַשְּׁמַיִם. וְעִיקַר סִיבַת מַעֲשִׂיָּהֶם הִיא מִה שֶׁכָּתַב אַחַר כֵּךְ
הַכְּתוּב וְנַעֲשֶׂה לָנוּ שֵׁם. בְּכַתּוּב בַּסֵּפֶר הַזֶּה בַּפְּרָשָׁה
בְּרֵאשִׁית דָּף כ"ה ע"ב וְזֶה לְשׁוֹנוֹ עַל פְּסוּק אֱלֹה תוֹלְדוֹת
הַשְּׁמַיִם וְהָאָרֶץ. שְׁחַמְשָׁה מִיָּנִים יֵשׁ בְּעֶרְב רַב וּמִן הַג'
מִיָּנִים מִזֵּה הוּא הַנִּקְרָא כַּת גְּבוּרִים דַּעֲלִיָּהוּ אֲתַמַּר
הַמָּה הַגְּבוּרִים אֲשֶׁר מַעֲלִים אֲנָשֵׁי הַשֵּׁם וְאֵינֹן מַסְטֵרָא
דְּאִילִין דְּאִיתַמַּר בַּהוֹן הַבָּה נִבְנָה לָנוּ עִיר וּמַגְדֵּל וְגו'
וְנַעֲשֶׂה לָנוּ שֵׁם בְּבָנִין בְּתֵי כְּנַסְיוֹת וּבְתֵי מוֹדְרָשׁוֹת וְשׁוּיִן
בַּהוֹן ס"ת וְעַטְרָה עַל רִישָׁיָהּ וְלֹא לְשִׁמָּה אֲלֵא לְמַעַבְד
לֹן וְכוּ' וְהִנֵּה עַל הַכַּת הַזֹּאת אֲמָרוּ בְּגִמְרָא כֹּל הָעוֹסֵק
בַּתּוֹרָה שְׁלֵא לְשִׁמָּה נֹחַ לוֹ שְׁנַהֲפֵכָה שְׁלִייתוֹ עַל פְּנֵיו
וְלֹא יֵצֵא לְאוֹיֵר הָעוֹלָם.

ד הערב רב על פי ספר הקדוש עץ היים להארז"ל

תוכן עניני "ערב רב" מספר הקדוש עץ היים להארז"ל

ספר עץ היים – הקדמת מוה"ר היים וויטאל זיע"א על שער
ההקדמות..... ז

א. עבר קציר כלה קיץ ואנחנו לא נושענו – רפואה לא עלתה למחלתינו – אין
מזור לבשרנו – ולא עלתה ארוכה למכתנו לחורבן בית מקדשינו הנחרב זה
היום אלף ות"ק וד' שנים – אוי לנו כי פנה היום יום אחד של הקב"ה שהוא
אלף שנים, וגם נמו צללי ערב שהם ת"ק וד' שנים יותר מוחצי היום הב' –
וכלו כל הקצין ועדיין בן דוד לא בא – ואתנה את פני לחקור ולדעת מה זה
ועל מה נתארך קיצינו וגלותינו ומדוע לא בא בן ישי – ומצאתי און לי ואנינה
בקרבי ולבי דוי..... ז

ב. כל חסד דעבדי לגרמייחו – בזמנינו זה בעו"ה אשר התורה נעשית קרדום
לחתוך בה אצל קצת בעלי תורה אשר עסקם בתורה על מגת לקבל פרס
והספקות יתירות וגם להיותם מכלל ראשי ישיבות ודייני סנהדראות להיות
שמם וריחם נודף בכל הארץ ודומים במעשיהם לאנשי דור הפלגה הבונים
מגדל וראשו בשמים..... ח

ג. חמושה מינים יש בערב רב ומן הג' מינים מהם הוא הנקרא כת גבורים
דאיתמר בהון הבה נבנה לנו עיר ומגדל וגו' ונעשה לנו שם בבנין בתי כנסיות
ובתי מדרשות ושיוין בהון ס"ת ועטרה על רישיה ולא לשמה אלא למעבד לון
וכו' – נוח לו שנהפכה שלייתו על פניו ולא יצא לאויר העולם..... ט

ד. לית יחודא עד דערב רב יתמחוון מן עלמא – ונבל כי ישבע לחם דא ערב רב י

ה. כאשר חס ושלום שונים בה ומטמאים את הטהור ומכשירין את הפסול
ומתירין את האיסור אז נהפכת לעץ הדעת רע ומר להם..... יא

ו. השבועה הגדולה לאלהי"ם שלא יעוררו את הגאולה, כבר אמרו רז"ל כי זמן
השבועה היא עד אלף שנים..... יב

ז. וזהו עצמו עון הערב רב קצת בני תורה אשר בזמנינו זה המוציאים שם רע
על חכמת האמת חיי עולם ואומרים שכל מי שמתעסק בה ימות בקצרות
שנים ח"ו..... יג

ספר עץ היים – שער ל"ב פרק א' מ"ת..... יד

ה. נבאר ענין הערב רב שנתערבו כדור המדבר..... יו

ט. ערב רב הם ניצוצין של משה בסוד לך רד כי שחת עמך – על כן טרח
בעבורם כל כך ומת במדבר בעבורם כי רצה לתקנם..... יז

הערב רב על פי ספר הקדוש עץ חיים להארז"ל ה

י. ער"ב ר"ב גימטריא דע"ת – גם בלעם היה מבחינת קליפה הנאחזת בדעת
הזה כמו שכתוב ויודע דעת עליון..... יד

ספר עץ חיים – שער ל"ח פרק ו' מ"ת..... טז

יא. משה מעצמו רצה לצוות מצוה זו שלא לאכול חמץ אל הערב רב לזכותן
ולהכניסן תחת כנפי השכינה ולא כן צוה השם יתברך..... טז

ספר עץ חיים – שער מ"ט פרק ג'..... טז

יב. כשיבוא משיח, אז יושלם צלם הערב רב להתברר המוב שבו, והרע יוקדין
ליה בגורא..... טז

ו הערב רב על פי ספר הקדוש עץ חיים להארמ"ל

ספר עץ היים להארז"ל

ספר עץ היים – הקדמת מוה"ר חיים וויטאל
זיע"א על שער ההקדמות

א.

עבר קציר כלה קיץ ואנחנו לא נושענו – רפואה לא עלתה
למחלתינו – אין מזור לבשרנו – ולא עלתה ארוכה למכתינו
לחורבן בית מקדשינו הנחרב זה היום אלף ות"ק וד' שנים –
אוי לנו כי פנה היום יום אחד של הקב"ה שהוא אלף שנים,
וגם נטו צללי ערב שהם ת"ק וד' שנים יותר מחצי היום הב'
– וכלו כל הקצין ועדיין בן דוד לא בא – ואתנה את פני לחקור
ולדעת מה זה ועל מה נתארך קיצינו וגלותינו ומדוע לא בא בן
ישי – ומצאתי און לי ואנינה בקרבי ולבי דוי

אמר הצעיר מעיר, הדל באלפי, חיים ויטאל בן לא"א הרב יוסף
וויטאל זלה"ה בהיותי בן שלשים לכח תשש כחי ישבתי
משתומם. ומחשבותי תמהים. כי עבר קציר כלה קיץ ואנחנו לא נושענו.
רפואה לא עלתה למחלתינו. אין מזור לבשרנו. ולא עלתה ארוכה
למכתינו לחרבן בית מקדשינו. הנחרב זה היום אלף ות"ק וד' שנים אוי
לנו כי פנה היום יום אחד של הקב"ה שהוא אלף שנים וגם נטו צללי
ערב שהם ת"ק וד' שנים יותר מחצי היום הב'. וכלו כל הקצין ועדיין בן
דוד לא בא. ונודע את אשר ארז"ל כל דור שלא נבנה בה"מ בימיו כאלו
נחרב בימיו. ואתנה את פני לחקור ולדעת מה זה וע"מ נתארך קיצינו
וגלותינו. ומדוע לא בא בן ישי. ומצאתי און לי ואנינה בקרבי ולבי דוי.
ממאמר א' הובא בס' התיקונים תיקון ל' דף ע"ז ע"ב. וז"ל תנינא כתב
ורוח אלה"ם מרחפת וגו' מאי ורוח אלא בודאי בזמנא דשכינתא נחתת
בגלותא האי רוח נשיב על אינון דמתעסקי באורייתא בגין שכינתא
דאשתכחת בנייהו והאי רוח אתעביד קלא וימא הכי אינון דמיכין

ה הערב רב על פי ספר הקדוש עץ חיים להאר"ל

דשינתא בחוריהון סתימין עינין אטימי לבא קומו ואתערו לגבי שכינתא דאית לכון לבא בלא סכלתנו למינדע ביה ואיתו ביניכו ורזא דמלה קול אומר קרא. כגון קרא נא היש עונך וגו' והיא אומרה מה אקרא כל הבשר חציר. כלא אינון כבעירה דאכלי חציר. וכל חסדו כציץ השדה כל חסד דעבדי לגרמיייהו הוא דעבדי. ובהתוא זמנא מ"כ ויזכור כי בשר המה רוח הולך ולא ישוב דא איתו רוחו של משיח. ווי לון מאן דגרמי דיוזיל ליה מן עלמא. ולא יתוב לעלמא דאילין אינון דעבדי לאורייתא יבשה ולא בעאן לאשתדלא בחכמת הקבלה וגרמין דאסתלק נביעו דחכמה דאיתו יו"ד מינה ואשתארת ב"ת יבשה ווי לון דגרמי עניותא וחרבא זבזה והרג ואבדן בעלמא. והאי רוח דאסתלק דאיתו רוחו של משיח כמה דאתמר ואיתו רוח"ק. ואיתו רוח חו"ב. רוח עצה וגבורה. רוח דעת ויראת ה'. פיקודא תנינא ויאמר אלהים יהי אור. ובג"ד אמר הקב"ה השבעתי אתכם בנות ירושלים אם תעירו ואם תעוררו את האהבה עד שתחפץ כו' דאיתו רחיומו בלא פרס ולא ע"מ לקבל פרס. ויראה ואהבה ע"מ לק"פ איהי שפחה ותחת שלש רגזה ארץ וגו'. תחת עבר כי ימלוך ושפחה כי תירש גבירתה עב"ל.

ב.

כל חסד דעבדי לגרמיייהו – בזמנינו זה בעו"ה אשר התורה נעשית קרדום לחתוך בה אצל קצת בעלי תורה אשר עסקם בתורה על מנת לקבל פרס והספקות יתירות וגם להיותם מכלל ראשי ישיבות ודייני סנהדראות להיות שמם וריחם נודף בכל הארץ ודומים במעשיהם לאנשי דור הפלגה הבונים מגדל וראשו בשמים

והנה מה שכתב בתחילת דבריו ואפילו כל אינון דמשתדלי באורייתא כל חסד דעבדי לגרמיייהו וכו' עם היות שפשטו מבואר ובפרט בזמנינו זה בעו"ה אשר התורה נעשית קרדום לחתוך בה אצל קצת בעלי

הערב רב על פי ספר הקדוש עץ היום להארז"ל ט

תורה אשר עסקם בתורה על מנת לקבל פרס והמפקות יתירות וגם להיותם מכלל ראשי ישיבות ודייני מנהדראות להיות שמם וריחם נודף בכל הארץ ודומים במעשיהם לאנשי דור הפלגה הבונים מגדל וראשו בשמים.

ג.

**חמשה מינים יש בערב רב ומן הג' מינים מהם הוא הנקרא
כת גבורים דאיתמר בהון הבה נבנה לנו עיר ומגדל וגו'
ונעשה לנו שם בבנין בתי כנסיות ובתי מדרשות ושיון בהון
ס"ת ועטרה על רישיה ולא לשמה אלא למעבד לון וכו' – נוח
לו שנהפכה שלייתו על פניו ולא יצא לאויר העולם**

ועיקר סיבת מעשיהם היא מה שכתב אחר כך הכתוב ונעשה לנו שם. ככתוב בספר הזוהר בפרשת בראשית דף כ"ה ע"ב וזה לשונו על פסוק אלה תולדות השמים והארץ. שחמשה מינים יש בערב רב ומן הג' מינים מהם הוא הנקרא כת גבורים דעלייהו אתמר המה הגבורים אשר מעולם אנשי השם ואינון מסטרא דאילין דאיתמר בהון הבה נבנה לנו עיר ומגדל וגו' ונעשה לנו שם בבנין בתי כנסיות ובתי מדרשות ושיון בהון ס"ת ועטרה על רישיה ולא לשמה אלא למעבד לון וכו' והנה על הכת הזאת אמרו בגמרא כל העוסק בתורה שלא לשמה נוח לו שנהפכה שלייתו על פניו ולא יצא לאויר העולם.

ואמנם האנשים האלה מראים תימה וענוה באמרם כי כל עסקם בתורה הוא לשמה. והנה החכם הגדול התנא רבי מאיר ע"ה העיד עליהם שלא כך הוא באומרו לשון כללות כל העוסק בתורה לשמה זוכה לדברי הרבה וכו' ומגלים לו רוי תורה ונעשה כנהר שאינו פוסק והולך וכמעייין המתגבר מאליו בלתי הצטרכו לטרוח ולעיין בה ולהוציא טיפין טיפין של מימי התורה מן הסלע הנה זה יורה שאינו

י הערב רב על פי ספר הקדוש עץ היים להארז"ל

עוסק בתורה לשמה כהלכתה ומי זה האיש אשר לא יזלו עיניו דמעות בראותו המשנה הזאת ורואה חסרונו ופחיתותו.

האמנם אף על פי שלכאורה אפשר לפרש לשון המאמר על אופן זה [הנהגה - אפשר כוונתו על לקנטר כמ"ש התוספות פסחים נ']

ע"ב אב"ן ח"ן. ובע"ח כתב יד של החסיד בעל יוש"ה גרס אפשר לפרש כו' על ע"ה ולא על ת"ח כו']. עם כל זה דבר קשה מאד מאד לומר ובי בשופטני עסקינן ולא בכללות כל התלמידי חכמים העוסקים בתורה והראיה על זה אומרו דרך כללות ואפילו כל אינון דמשתדלי באורייתא כל חסד דעבדי לגרמיייהו עבדי ואין לומר דמלת כל היא יתירה ומשבשתא שהרי מקרא דורש וכל חסדו כציץ השדה שלא נאמר וחסדו אלא וכל חסדו לרמוז כי כל התלמידי חכמים העוסקים בתורה הנקראת תורת חסד על לשונה הם דומים בחסד ההוא אל ציץ השדה משום דלגרמיייהו עבדי אבל ביאור לשון הנזכר לעיל יובן ראשיתו מאחריתו באומרו ויראה ואהבה על מנת לקבל פרס איהי שפחה ותחת שלש רגזי ארץ.

ד.

לית יחודא עד דערב רב יתמחון מן עלמא – ונבל כי ישבע לחם דא ערב רב

והענין יובן במ"ש בספר הוהר בפרשת בראשית דף כ"ז ע"ב. ובגין דא אמר קודשא בריך הוא לא טוב היות האדם לבדו אעשה לו עזר כנגדו דא משנה איתתא דההוא נער ואיהו שפחה דשכינתא ואי זכו ישראל איהי עזר לון בגלותא מסטרא דהיתר מהור כשר ואי לא איהי כנגדו מסטרא דטמא פסול אסור וכו' דלית יחודא עד דערב רב יתמחון מן עלמא ובגין דא אתקבר משה לבר מארעא קדישא וקבורתא דיליה איהי משנה דשלמא על מטרוניתא דאיהי קבלה למשה ומלכא

הערב רב על פי ספר הקדוש עץ החיים להאר"ל יא

ומטרוניתא מתפרשא מבעלה ובגין דא תחת שלש רגזה ארץ תחת עבד
כי ימלוך דא עברה ידיעה ושפחה דא משנה ונבל כי ישבע לחם דא ערב
רב.

ה.

**כאשר חס ושלוש שונים בה ומטמאים את הטהור ומכשירין
את הפסול ומתירין את האיסור אז נהפכת לעץ הדעת רע
ומר להם**

אמנם הם קליפין טובים למאכל כקליפת קנה הבושם ולכן בהיותם
מביני פשטי המשנה כהלכתא בלתי טעות נקרא עץ הדעת טוב
אבל כאשר חס ושלוש שונים בה ומטמאים את הטהור ומכשירין את
הפסול ומתירין את האיסור אז נהפכת לעץ הדעת רע ומר להם.

ו.

**השבועה הגדולה לאלהי"ם שלא יעוררו את הגאולה, כבר
אמרו רז"ל כי זמן השבועה היא עד אלף שנים**

אמר עוד במדרש הנ"ל ובגין דא השבעתי אתכם בנות ירושלים וכו'
פירוש הדברים כי הנה היתה השבועה הגדולה לאלהי"ם שלא
יעוררו את הגאולה עד שאותה האהבה תהיה בחפץ ורצון טוב כמ"ש עד
שתחפץ כבן העובד את אביו ועיין בכל פלטרין דיליה ובכל גניזין דיליה
ולא כעבד העובד במשנה ולוקח השפחה ע"מ לקבל פרס וכבר אמרו
רז"ל כי זמן השבועה היא עד אלף שנים כמ"ש ז"ל בברייתא דר' ישמעאל
בפרקי היכלות ע"פ הניאל ז"ל ואתיחבון בידיה עד עידן ועידנין ופלג
עידן ואיך הראהו הקב"ה ליעקב אבינו שר עולם והוא שרו של בבל ע'
עוקין וכו' ע"ש. וכן בזהר פרשת וירא ד' קי"ז ע"א ז"ל אמר ר' יוסי כל דא

יב הערב רב על פי ספר הקדוש עץ החיים להארז"ל

אריכו זמנא יתיר מכמה דאוקמיה חבריא דאיהו יומא חד גלותא דכנסת ישראל ולא יתיר דכתיב נתנני שוממה כל היום דזה.

ז.

וזהו עצמו עון הערב רב קצת בני תורה אשר בזמנינו זה המוציאים שם רע על חכמת האמת חיי עולם ואומרים שכל מי שמתעסק בה ימות בקצרות שנים ח"ו

הנה נתבאר במ"א הזה כי עון אדם הראשון בעץ הדעת טוב ורע הוא שלא בחר להתעסק בעץ החיים שהיא חכמת הקבלה. וזהו עצמו עון הערב רב האומרים למשה דבר אתה עמנו ושמענה בעץ הדעת טוב ורע ואל ידבר עמנו אלהים פן נמות בסתרי תורה כסברת הטועים קצת בני תורה אשר בזמנינו זה המוציאים שם רע על חכמת האמת חיי עולם ואומרים שכל מי שמתעסק בה ימות בקצרות שנים ח"ו ולכן נשברו הלוחות הראשונות מסטרא דעץ החיים ונתנו להם מסטרא דעץ הדעת טוב ורע משנה שפחה דמטרוניתא וגרם איבודא דתורבן בית א' וב' וגלות האחרון המר והארוך אשר אנו בעו"ה עד דיתובון בני ישראל בתיובתא ובקשו את ה' אלהיהם להכירו וליודעו ברזי תורה וידעו את מי הם עובדים ומי הוא מלכם וכדין יזכו לעסוק בחכמת האמת כמשה ויורוהו ה' עץ וימתקו ע"י המשיח וכמ"ש בפרשת נשא בר"מ דף קכ"ד ע"ב וז"ל ובנין דעתידין ישראל למיטעם מאילנא דחיי דאיהו האי ספר הזוהר יפקון ביה מן גלותא וכו' ואילנא דטוב ורע דאיהו איסור והיתר לא שליט על ישראל יתיר וכו' כי אז יהיו כמלאכי עליון עוסקים בחכמת התורה דאצילות ולא בתורת מטטרו"ן מלובשת במלבושים וספורים גשמיים. עוד אמרו בס"ה תקון ששית וז"ל וכמה בני נשא יתפרנסון לתתא מהאי חבורא דילך בדרא בתראה בסוף יומיא ובגניניה וקראתם דרור בארץ.

ספר עץ חיים – שער ל"ב פרק א' מ"ת

ח.

נבאר ענין הערב רב שנתערבו בדור המדבר

אחר שנתבאר ענין ישראל ורחל ויעקב ולאח נבאר עוד ענינים וגם הארות רבות אחרות שיוצאות מז"א לחוץ והם בחי' ב' המטות מטה האלהים ומטה משה ודור המדבר מה ענינים. וענין יעקב ועשו. וענין הערב רב שנתערבו בדור המדבר. וענין ג' מתנות באר זמן וענין כבוד. וענין המרגלים ויהושע וכלב. וענין ג' נקודות הנזכר פרשה תצוה בזוהר שהם ישוב וחזרה וג"ע הארץ. וענין אפרים בן יוסף ופעור וסלע וכו'.

והנה אחר שנתבאר דור המדבר נבאר ב' האורות אחרות היוצאות מיסוד אבא חוץ לז"א והוא ב' המטות מטה האלקים ומטה משה כנזכר בזוהר כי גם אורות אלו נמצאו בזמן דור המדבר, גם ענין ערב רב שהיו בדור המדבר מה ענינים. ואגב גררא נבאר ג"כ ענין עשו איך הוא אחיו ממש של יעקב וכו'.

והנה אחר דרוש של מטות וערב רב ועשו נבאר מה הם אלו האורות אשר בצדדין ושם נבאר בחי' מן באר ענני כבוד וכו'.

ט.

ערב רב הם ניצוצין של משה בסוד לך רד כי שחת עמך – על כן טרח בעבורם כל כך ומת במדבר בעבורם כי רצה לתקנם

והרי נתבאר ב' אלכסונים שבב' צדדי דור המדבר שבשורה א' הסמוכה אל הז"א ואמנם ב' האלכסונים שבב' צדדי יעקב עצמו אשר בשורה חיצונה הם ערב רב מצד ימין ולפי שנשמתן באה משם שהוא צד ימין לכן נתגירו וז"ש כי ערב רב הם ניצוצין של משה בסוד

יד הערב רב על פי ספר הקדוש עץ חיים להארז"ל

לך רד כי שחת עמך והבן זה אשר ע"כ טרח בעבורם כ"כ ומת במדבר בעבורם כי רצה לתקנם כנוזר במ"א. ואמנם ההארה שמשמאל יעקב הוא בחי' עשו אחיו ולהיותו עשו משמאל לא נתגייר וכבר בארנו כי עיקר ההארה היא באמצע שהוא יעקב אך ב' צדדיו הארתן מועטת גם האורות של צד שמאל מועטין מהימין שעל כן נתגירו הערב רב ועשו לא נתגייר גם אותן שבשורה פנימית הקרוב אל הז"א אין החיצונים נוגעין ונאחזין בהם כ"כ אבל בעשו וערב רב שהם רחוקים מן הז"א שבשורה החיצונה שלטו בהם יותר החיצונים ובשמאל שהוא עשו שלטו יותר מבערב רב להיותו מן השמאל כנ"ל.

י.

ער"ב ר"ב גימטריא דע"ת – גם בלעם היה מבחינת קליפה הנאחזת בדעת הזה כמו שכתוב ויודע דעת עליון

ובזה תבין ענין ערב רב שמרח משה לגיירם כי היו ניצוציו וכמ"ש לך רד כי שחת עמך וכמ"ש ל כי דור המדבר היו מבחי' הדעת דמצד אבא שבז"א הנקרא דעת עליון גם הערב נמשכים משם כנוזר לכן גם ערב רב גימטריא דעת. גם בלעם היה מבחי' קליפה הנאחזת בדעת הזה וכמ"ש ויודע דעת עליון ממש ולכן היה מקטרג בהם בדור המדבר לפי כי בו היה דבוק ואח"כ נפרד מהם ולכן היה שונא אותם מחמת קנאה.

ספר עץ היום – שער ל"ח פרק ו' מ"ת

יא.

משה מעצמו רצה לצוות מצוה זו שלא לאכול חמץ אל הערב
רב לזכותן ולהכניסן תחת כנפי השכינה ולא כן צוה השם
יתברך

ואז ויאמר ה' אלי סרו מהר מן הדרך אשר צויתם צויתם כתיב והוא
אותו ענין המצוה ראשונה שצוה משה בפרשת בא בפ' קדש לי כל
בכור שנאמר ויאמר משה אל העם זכור את היום שהם ערב רב הנקרא
עם בלשון סתם ושם בפ' זו נתבאר אצלינו ענין מצוה זו שלא יאכל חמץ
מה עניינה וע"ש. והנה שם ביארנו בענין זה שמשה מעצמו רצה לצוות
מצוה זו אל הערב רב לזכותן ולהכניסן תחת כנפי השכינה ולא כן צוה
הש"י אלא קדש לי כל בכור וגו' וז"ש אשר צויתם אתה ולא אני.

ספר עץ היום – שער מ"ט פרק ג'

יב.

כשיבוא משיח, אז יושלם צלם הערב רב להתברר הטוב שבו,
והרע יוקדין ליה בנורא

ובל כוונת משה ושלמה היה, זה לתביא הזכר ערב רב, וזה להביא
הנשים הגויות, הכל לתקנם, ולא יכלו לעמוד עליה ולתקנם, עד
שיבא משיח, ואז יושלם זה הצלם להתברר הטוב שבו, והרע יוקדין ליה
בנורא, כנזכר תקון ס"ו דף קי"ב ע"ש פסילי אלהיהם תשרפון באש בסוד
פסל לך פסולת הטוב שהוא נוגה שיש בו אוכל ופסולת כי משם נחצבו
לוחות שניות מעץ הדעת טו"ר כנזכר תיקון ס"ו.

